

KAINUUN LIIKUNTA RY

Ympäristö- vastuullisen tapahtuma- järjestäjän opas

**KAINUUN
LIIKUNTA**

KUNNON TEKIJÄ

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisältö

1. Johdanto
2. Ympäristöjärjestelmä
3. Vastuullisuusohjelma
4. Ympäristövastuullista tapahtumajärjestämistä
5. Tapahtuman jälkeen

1 Johdanto

Luet juuri opasta, joka auttaa sinua suunnittelemaan tapahtumia siten, että niiden järjestämisestä koituu minimaalisen pieni vahinko ympäristölle. Kyseessä on siis ympäristövastuullisen tapahtumajärjestäjän opas.

Käydään ensin läpi, mitä ympäristövastuullisuus tarkoittaa. Ympäristövastuullisuuden perusehtona on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen. Ympäristövastuun kantamisessa keskeisintä on varoivaisuusperiaatteen eli ennalta varautumisen periaatteen noudattaminen. Organisaatiosi on ympäristövastuullinen, kun tunnet ja hallitset toiminnan vaikutukset luontoon, ilmastoon sekä ihmisten terveyteen ja elinolosuhteisiin.

Tämä opas on tuotettu Kainuun Liikunta ry:ssä osana Ekosport Kainuu -hanketta. Ekosport Kainuu on Euroopan aluekehitysrahaston tukema hanke 1.8.2020–30.4.2022. Hankkeen tavoitteena on edistää ympäristövastuullista tapahtumajärjestämistä paitsi Kainuun Liikunnan omissa tapahtumissa, myös muiden kainuulaisten tapahtumajärjestäjien parissa. Yksi hankkeen konkreettisista toimenpiteistä on juuri tämän oppaan valmistaminen, jotta tietotaito ja osaaminen ympäristövastuullisuudesta kasvaa ja päättyy mahdollisimman monien tapahtumajärjestäjien supervoimaksi.

Käsissäsi oleva infopaketti on suunniteltu siten, että se toimii työkaluna työsi jokaisessa vaiheessa tapahtuman järjestämisen ajan. Varsinainen opas jakautuu neljään osa-alueeseen:

Ympäristöjärjestelmä-luvussa pääset perehtymään Ekosportin ympäristöjärjestelmään, joka on rakennettu Kainuun Liikunnan tapahtumakäyttöön Ekosport Kainuu -hankkeen aikana. Kyseessä on Suomen luonnonsuojelu-liiton omistama tapahtumille suunnattu ympäristöjärjestelmä. Ympäristöjärjestelmän ensisijainen tarkoitus on lisätä läpinäkyvyyttä ympäristövastuullisuudesta kertovien päätösten suhteen. Sertifikaatti on auditoitu, mikä tarkoittaa, että sen on tarkastanut riippumaton kolmas osapuoli. Tämä on siis ennen kaikkea laatuleima ulospäin asiakkaillemme ja kumppaneillemme siitä työstä, jota ympäristön eteen teemme.

Vastuullisuusohjelma-luvussa kerromme Kainuun Liikunnan voimassa olevasta vastuullisuusohjelmasta. Tämä auttaa sinua ymmärtämään, mitkä kansainväliset sitoumukset ohjaavat ja vaikuttavat työhömmme. Lisäksi saat kokonaiskuvan vastuullisuustyöstä, jota koko organisaatiomme pyrkii edistämään.

Ympäristövastuullista tapahtumajärjestämistä -luku on rakennettu siten, että saat mahdollisimman hyödyllisiä työkaluja oman työsi tueksi. Tulet huomaamaan, että hyvä suunnittelu on kaiken lähtökohta. Senpä vuoksi kannustamme tutustumaan myös tähän tukimateriaaliin esitetyssä järjestyksessä.

Neljännän luvun viimeinen osuus käsittelee viestintää, jolla on huomattavan suuri merkitys osana ympäristövastuullisen tapahtumajärjestämisen konkretisoitumista. Kukaan ei voi saada aikaan yksin merkittävää muutosta, vaan tässä tarvitaan apujoukkoja: talkoolaisten, yhteistyökumppaneiden ja oman organisaation henkilöstön sitoutumista sekä taitavaa asiakkaiden käyttäytymisen ohjaamista palvelukokemusta hyödyntäen. Ole siis valmis kertomaan moneen suuntaan siitä työstä, mitä itse teet, mutta myös siitä, kuinka toivot sidosryhmiesi toimivan. Yhteistyötä vahvistamalla saat aikaan parhaat lopputulokset!

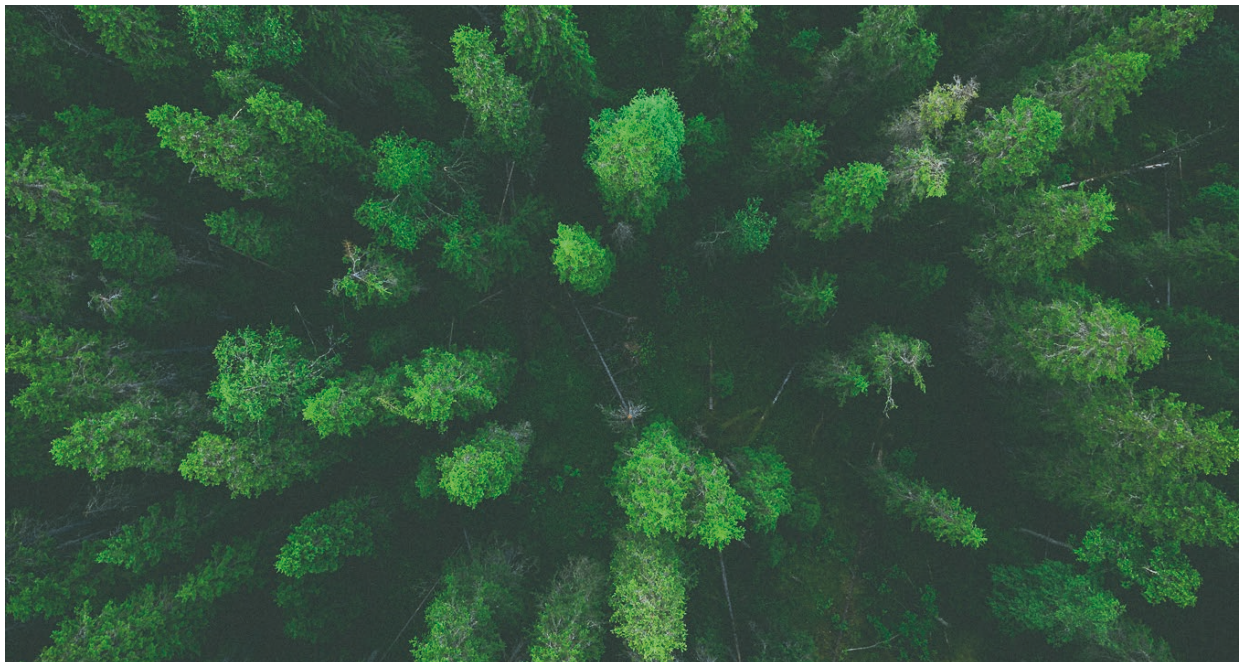
Viimeisessä luvussa käymme vielä läpi, mitä sinun on hyvä muistaa siinä vaiheessa, kun tapahtuma on päättynyt.

Samaan aikaan, kun maailma on suurten muutosvoimien puristuksessa – ilmastonmuutos, maailman väkiluvun kasvu, koronapandemia – muutamia mainitaksemme, yksittäisestä tapahtumajärjestäjästä voi ajoittain tuntua merkityksettömältä omien, näennäisen pienien ympäristöhaittojen tarkempi miettiminen. Haluamme kuitenkin rohkaista sinua näkemään ison kuvan, jossa joka ikisellä päätöksellä ja valinnalla on merkitys oikeaan tai väärään suuntaan. Tee siis lupaus ensin itsesi kanssa siitä, että olet parhaasi mukaan osa globaalia liikettä, jossa yksilöt pyrkivät omilla valinnoillaan rakentamaan parempaa huomista.

Kiitos, kun teet kanssamme tätä arvokasta työtä maapallon hyvinvoinnin eteen ja haastat siihen mukaan myös omat kumppanisi ja sidosryhmäsi. Olkoon Kainuu esimerkkinä koko Suomelle, kuinka tapahtumia järjestetään ympäristövastuullisesti.

Kajaanissa 30.4.2022

Anni Heikkinen
Ekosport Kainuu -hankkeen projektipäällikkö
Kainuun Liikunta

2. Ympäristöjärjestelmä

Kainuun Liikunnan tapahtumien käytössä on Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä. Kyseessä on ympäristöjohtamisen työkalu, joka soveltuu kaiken kokoisille organisaatioille. Ekokompassin omistaa Suomen luonnonsuojeluliitto. Järjestelmä pohjautuu kansainväliseen ISO14001-standardiin.

Ympäristöohjelma sisältää yhdessä asiantuntijan kanssa laaditut tavoitteet ja niitä vastaavat toimenpiteet. Järjestelmän auditoi kolmen vuoden välein riippumaton taho, mikä varmistaa järjestelmän voimassaolon, läpinäkyvyyden ja todennettavuuden.

Kainuun Liikunnan seitsemän tavoitetta ympäristöjärjestelmälle ovat:

- Energiatsehokkuuden kehittäminen ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntäminen
- Hankintojen vastuullisuuden kehittäminen
- Jätehuollon ja lajittelun kehittäminen
- Logistiikan ja liikumisen päästöjen minimointi
- Materiaalitehokkuuden edistäminen
- Viestinnän tehokas hyödyntäminen
- Yhteistyökumppaneiden sitouttaminen ympäristövastuullisuuteen

Jotta jokainen näistä tavoitteista toteutuu, niitä vastaa joukko toimenpiteitä. Koska Kainuun Liikunnan järjestämien tapahtumien koko ja luonne vaihtelevat, toimenpiteet on jaoteltu neljään kategoriaan tapahtuman suuruusluokan mukaisesti:

Olemme sitoutuneet säästämään luonnon resursseja. Meille on myönnetty Ekokompassi-sertifikaatti.

Kuva: Ekokompassi-sertifikaatti

- pienet tapahtumat, alle 1000 osallistujaa
- keskiuuret tapahtumat, 1000–2000 osallistujaa
- suuret tapahtumat, yli 2000 osallistujaa
- kaikki tapahtumat (kaikille tapahtumille yhteiset toimenpiteet)

Kainuun Liikunta läpäisi hyväksytysti Ekokompassin auditoinnin 5.3.2022 järjestetyssä Vuokatti Hiihto -tapahtumassa.

Tämän oppaan esittelemät prosessit nojaavat pitkälti Kainuun Liikunnan Ekokompassi-järjestelmään. Nämä toimenpiteet on määritelty tapahtumien kannalta oleelliseksi ja ne vastaavat Kainuussa vallitseviin olosuhteisiin.

3 Vastuullisuusohjelma

Kainuun Liikunta rakensi ensimmäistä kertaa oman vastuullisuusohjelman syksyn 2020 aikana. Ohjelma on mitoitettu viiden vuoden aikajaksolle. Ohjelmassa nostetaan esille onnistumisia vuonna 2020 sekä tulevaisuuden tavoitteita, jotka on asetettu vuodelle 2025. Ohjelman tavoitteena on toimia Kainuun Liikunnan omaa toimintaa ohjaavana tavoitekokonaisuutena sekä laatuleimana kumppaneille ja asiakkaille.

Vastuullisuusohjelman selkäranka rakentuu Yhdistyneiden kansakuntien Kestävän kehityksen tavoitteille, joista Kainuun Liikunta identifioi seitsemän tavoitetta osaksi omaa vastuullisuustyötään. Sen lisäksi vastuullisuusohjelmalle toi näkökulmaa Suomen Olympiakomitean urheiluyhteisölle laatima vastuullisuusohjelma.

Kainuun Liikunnan vastuullisuusohjelmassa on kolme pääteemaa: sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen vastuullisuus. Näitä tarkastellaan kainuulaisten hyvinvoinnin edistämisen, luonnon kunnioittamisen ja Kainuun elinvoimaisuuden vahvistamisen kautta. Kaikki teemat tuodaan yhteen Kainuun Liikunnan ydintoimintojen, eli seurakehittämisen, elämäntulun aikaisen liikkumisen lisäämisen ja tapahtumatoiminnan sekä tukitoimintojen viestinnän ja taloudenpidon kautta.

Kainuun Liikunnan hallitus hyväksyi Vastuullisuusohjelman 2020–2025 kokouksessaan 25.11.2020 ja se muodostaa vahvan pohjan vuoden 2021 aikana päivitetylle Kainuun Liikunnan strategialle. Vastuullisuusohjelma on saatavilla verkossa osoitteessa: www.kainuunliikunta.fi/vastuullisuus.

**Yli
100**

Jäsenyhdistystä

Jäsenyhdistystemme kautta olemme edistämässä hyvinvoivaa ja liikunnallista elämäntapaa Kainuussa.

7000

ihmistä vuosittain luontoliikuntatapahtumissamme

Tavoitamme vuosittain noin 7000 ihmistä liikuntamatkailu- tapahtumissamme Kainuun luonnossa. Tapahtumakohtaisesti osallistujia liikkuu 10 – 250 km matkan edistään fyysisistä kuntoa ja hyvinvointia.

100 %

kuntayhteistyötä Kainuussa

Kaikki kahdeksan Kainuun kuntaa toimivat yhteistyössä kanssamme edistään lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa aina varhaislapsuudesta alkaen.

Matala hierarkiamme edistää tasa- vertaisuutta

Noudatamme hyvää hallintotapaa, lakeja ja asetuksia. Toimimme yhden-vertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman mukaisesti.

Tavoittelemme kainuulaisia koko elämän- kulun ajalta

Tuomme esille liikunnan merkitystä terveyttä ja hyvinvointia edistävänä tekijänä. Viestimme liikuntatapahtumista, -palveluista ja -mahdollisuuksista monikanavaisesti.

Rakennamme Ekokompassi- ympäristö- järjestelmää

Minimoimme tapahtumiemme aiheuttamat ympäristö- ja ilmastovaikutukset ja ohjaamme osallistujiemme käyttäytymistä vastuullisemmaksi.

Vahvistamme positiivisia ympäristö- asenteita

Minimoimme tapahtumiemme aiheuttamat ympäristö- ja ilmastovaikutukset ja ohjaamme osallistujiemme käyttäytymistä vastuullisemmaksi.

Suosimme lähituottajia ja suomalaisia palveluntarjoajia

Teemme vuosittain yli 200 000 € hankintoja paikallisesti Suosimme lähituottajia ja suomalaisia palveluntarjoajia. Viestinnän, IT-palveluiden ja tapahtumien alihankinnoissa valitsemme paikallisen tuottajan, jos mahdollista.

30 000

euroa tuloutettua talkootoimintaa vuosittain

Edistämme kainuulaisten toimijoiden taloudellista elinvoimaisuutta tukemalla varainhankinnassa. Tiedotamme kuntia ja yhdistyksiä avustuksista ja sparraamme hanketoiminnassa. Vuosittain tuloutamme tapahtumien talkootyöstä noin 30 000 euroa paikallisille seuroille.

4 Ympäristövastuullista tapahtumajärjestämistä

Vältä, vähennä, kompensoi

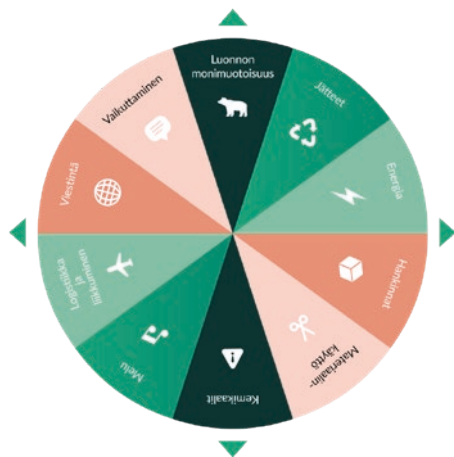
Kun puhutaan vastuullisuudesta ympäristön näkökulmasta, on tärkeää muistaa, että pyrkimyksenä on aina käyttää resursseja mahdollisimman vähän. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että joka ikinen fyysinen materiaali on alun perin saanut raaka-aineensa maaperästä. Sen jälkeen materiaali on käsitelty, muunneltu, työstetty, säilytetty ja kuljetettu. Jo ennen käyttöään sen valmistuksesta on aiheutunut päästöjä ja energiaa sekä vettä kuluttavia toimenpiteitä. Välttämisen jälkeen ajatusta tulisi ohjata vähentäminen. Kompensaatio on järjestyksessään viimeinen toimenpide. Kompensaatio tarkoittaa yksinkertaistettuna pilaa ja korvaa -periaatetta, jossa esimerkiksi kuluttaja tai yritys hyvittää luonnolle aiheuttamansa haitan.

Kiertotalouden malli

Kun suunnittelet tapahtumaa, pidä ensisijaisesti mielessä kiertotalouden malli, jossa olemassa olevia resursseja hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti: niiden käytökertojen määrä maksimoidaan, ja tuotteen elinkaari ymmärretään. Tiedetään siis, mistä materiaali on peräisin ja mitä sille tapahtuu käytön jälkeen. Kiertotalouden ajatuksessa materiaalit ja resurssit nimensä mukaisesti kiertävät taloudessa luoden arvoa uudestaan ja uudestaan.

Tapahtuman elementtien kautta ympäristövastuullisuuteen

Seuraavaksi saat konkreettisia vinkkejä ja toimintamalleja, kuinka lähteä viemään tapahtumaa kokonaisuutena kohti ympäristö- ja ilmastovastuullista suuntaa. Lähestymme aiheita Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän tapahtumien elementtejä kuvaavan kaavion kautta. Tarkastelemme jätteitä, energiaa, hankintoja, materiaalien käyttöä, kemikaaleja, melua, logistiikkaa ja liikumista, luonnon monimuotoisuutta sekä viestintää ja vaikuttamista.

Kuva: Ekokompassi

Kuva: Kainuun Liikunta

Jätteet

Minimoi jätteiden määrä. Ymmärrä etukäteen, missä tilanteissa tapahtuman järjestäminen, siihen osallistuminen ja tapahtuman jälkityöt aiheuttavat jätteitä. Mieti, kuinka jätteiden synnyn voi estää tai ainakin minimoida.

Jätteitä kuitenkin syntyy joka ikisessä tapahtumassa. Sen vuoksi on hyvä tehdä **jätehuoltosuunnitelma**. Jätehuoltosuunnitelma auttaa sinua hahmottamaan etukäteen, missä, mitä laatua ja minkä verran jätettä syntyy sekä huolehtimaan asianmukaisesta lajittelusta ja jätteiden keräämisestä. Jätelaki ja alueelliset jätehuoltomääräykset velvoittavat tapahtumajärjestäjää huolehtimaan siitä, että tapahtumassa ei roskata, ja syntyvät jätteet kerätään ja lajitellaan asiallisesti.

Jätepisteitä on oltava riittävä määrä. Ne tulee sijoitella tapahtuma-alueella siten, että asiakkaat ja järjestäjät saavuttavat ne helposti. Lisäksi sijoittelussa tulee ottaa huomioon astioiden tyhjentämisen helppous. Lisäksi astioiden tyhjennysrytmi tulee määritellä tai ainakin valita tyhjennyksestä vastaava taho. Siisti jätealue on tapahtuman käyntikortti: se kertoo hyvin järjestetystä tilaisuudesta sekä ohjaa kävijöitä toimimaan siisteyttä ylläpitäen.

Jätelaki velvoittaa lajitteluun. Lajittelu on kiertotalouden onnistumisen kulmakivi. Se takaa sen, että hyödyntämiskelpoiset materiaalit saavat uuden elämän. Tämän vuoksi tapahtumissakin lajitellaan. Arvioi etukäteen, mitä jätelajeja syntyy asiakkailla ja talkoolaisilla. Yleisimmät jätelajit ovat biojäte, muovipakkaukset, sekajäte energiaksi, lasi ja metalli, paperi sekä kartonki. Lisäksi on hyvä kerätä pantilliset pullot ja tölkit. Kemikaalit, vaaralliset jätteet ja sähkölaitteet kerätään erikseen.

Kuva: Kainuun Liikunta

Vinkki: valitse ja perehdytä talkoolaisten joukosta jäteagentit, jotka huolehtivat tapahtuman ajan, että jättepiisteet säilyvät siisteinä. He huolehtivat, että jätteasiat tyhjenetään riittävän usein, auttavat muita talkoolaisia lajittelun onnistumisessa sekä kannustavat asiakkaita lajittelemaan ja keräämään jätteensä asiallisesti.

Energia

Tapahtuman järjestäminen kuluttaa aina energiaa. Sen määrä on syytä pyrkiä minimoimaan. Koska energiaa kuitenkin väistämättä kuluu – valaistuksessa, vedenkäytössä, lämmityksessä, sähköistyksissä, tarjoiluissa, tilan rakentamisessa ja somistamisessa – energiamuodon valinnalla on suuri merkitys. Mikäli mahdollista, valitse tapahtumaasi fossiilivapaa ja uusiutuva energiamuoto. Näitä ovat esimerkiksi vesivoima, tuulivoima ja aurinkoenergia. Ekoenergia on ympäristömerkki, joka kertoo, että energia on tuotettu ympäristölle pienintä vahinkoa aiheuttavalla tavalla huomioiden myös muun muassa luonnon monimuotoisuuden ylläpitämisen. Opasta tapahtumasi asiakkaita, talkoolaisia ja muita sidosryhmiä tehokkaaseen energiankäyttöön. Yksinkertaiset kyltit ovat oiva keino tähän.

Vinkki: tapahtumat järjestetään usein vuokratuissa tiloissa, joten suorat vaikutusmahdollisuudet energian tuotantotapaan ovat yleensä pienet. Aloita siis hyvissä ajoin keskustelu tilan hallinnoijan kanssa ja pyri vakuuttamaan tämä taho energiatehokkuuden merkityksellisyydestä pitkällä aikavälillä. Esimerkiksi tarjouspyynnöt ovat hyvä vaihe esittää vaatimuksia tilan energiatehokkuuden osalta.

Hankinnat

Minimoi hankintojen määrä. Ole kartalla siitä, mikä on hankintojen alkuperä. Mieti, onko osa hankinnoista välttämättömiä, vai voisiko ne hankkia kierrätettyinä, lainattuna tai sponsorinäkkyvyyttä vastaan.

Mieti, minne hankinnat päätyvät tapahtuman jälkeen. Voitteko itse hyödyntää materiaaleja tulevissa tapahtu-

missamme? Onko ne pitkäikäisiä ja uudelleenkäytettäviä? Voitteko myydä tai lahjoittaa hankinnat eteenpäin? Mikäli käyttöikä on lopussa, miten tuote lajitellaan?

On hyvä seurata hankintojen vastuullisuutta. Tässä kätevä työkalu on yksinkertainen **hankintalista**. Listan avulla hahmotatte todennettavasti vastuullisten hankintojen osuuden ja voitte asettaa tavoitteita tuleville vuosille. Ympäristömerkit toimivat vastuullisuuden indikaattoreina. Suosi lisäksi lähellä ja kotimaassa tuotettuja palveluita ja tavarahankintoja, jolloin kuljetuksesta aiheutuvat päästöt sekä työläkiin liittyvät epävarmuudet voidaan minimoida.

Ruoka on yksi merkittävin globaaleiden ilmastopäästöjen aiheuttaja. Kasvisruoka on aina ilmaston kannalta paras vaihtoehto. Pyri tarjoamaan kasvisruokaa aina, kun mahdollista. Vältä ilmaston kannalta suurimpia päästäjiä, eli naudan-, sian- ja lampaanlihaa. Suosi eläinperäisissä tuotteissa riistaa, kalaa ja kanaa. Kalatuotteiden osalta on hyvä noudattaa WWF:n kalaopasta uhanalaisten lajien suojelemiseksi. Suosi kotimaisia ruokatuotteita. Tällöin ruuan kuljetuksesta aiheutuvat päästöt pienenevät. Suunnittele tarjoilut niin, että ruokahävikin määrä on mahdollisimman pieni.

Vinkki: lisää tarjouspyyntöihin maininta ympäristö- vastuullisuudesta. Selvitä, onko tarjouksen jättävällä organisaatiolla ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja, jätehuoltosuunnitelma, ympäristöjärjestelmä tai jopa ympäristöohjelma. Pyydä välttämään kertakäyttöastioita. Vaadi ilmastoystävällistä ruokaa. Tällä tavalla kasvatat kysyntää ympäristövastuullisille tuotteille ja palveluille.

Materiaalien käyttö

Minimoi materiaalien tarve. Mieti, mitkä infomateriaalit ja opasteet voi tuottaa sähköisesti. Entäpä voiko opasteita käyttää uudelleen tulevissa tapahtumissa? Voitteko hyödyntää yhteisiä opasteita toisen tapahtuman kanssa?

Kuva: Kainuun Liikunta

Harkitse tavaralahjojen ja -muistamisten tarpeellisuus. Voiko perinteisiä tuotelahjoja korvata ympäristöystävällisillä tuotteilla, kuten puuntaimilla tai siemenkorteilla? Mikäli hankitte tavaroita, muistakaa hankintojen vastuullisuus. Huomioi tuotteen pitkäikäisyys, uudelleenkäytettävyys, monikäyttöisyys sekä pyri tietämään, miten ja missä se on valmistettu.

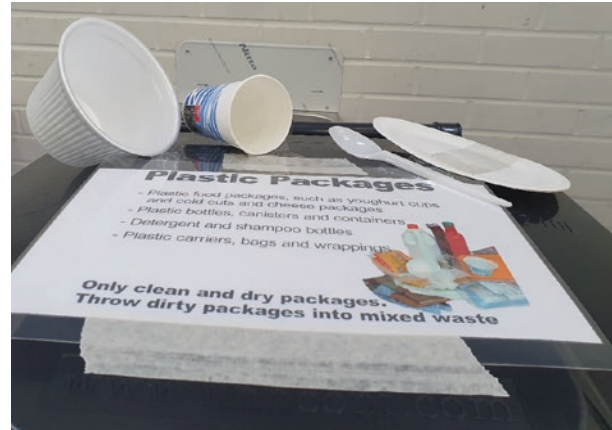
Tapahtumissa tyypilliset kertakäyttöiset tuotteet, kuten astiat ja servietit tulee valita biopohjaisina, puisina tai pahvisina. Selvitä, miten tuotteet lajitellaan ja opasta myös asiakkaita lajittelemaan oikein. Mieti, mitkä kertakäyttöiset materiaalit voit korvata uudelleenkäytettävillä. Kankaiset pöytäliinat tai urheilijoilta takaisin kerättävät numerolaput ovat esimerkkejä tästä.

Tapahtumaa somistettaessa nojautu uudelleenkäytettäviin tai kierrätettäviin materiaaleihin. Pyri hankkimaan materiaaleja lainattuna, vuokrattuna tai kierrätettynä. Ole kekseliäs ja ajoissa liikkeellä, niin kaikkea ei tarvitse hankkia omaksi ja uutena. Tee suunnitelma, minne materiaalit päätyvät käytön jälkeen.

Vinkki: sponsorisopimukset ovat aiva keino saada erilaisia tapahtumanjärjestämisessä oleellisia materiaaleja "näyttile" tapahtumaan siten, että niiden käyttöikä kasvaa. Voisiko somisteissa esitellä kotimaista käsityötä tai muotoilua kumppanin näkyvyyttä vastaan? Voisiko erilaiset rakentamisen materiaali-innovaatiot muodostaa pohjan tapahtuman lavastukselle kumppanin näkyvyyttä vastaan?

Kemikaalit

Kemikaaleja käsitellään lähes jokaisessa tapahtumassa tavalla tai toisella – siivousaineista reittien merkkaukseen

Kuva: Kainuun Liikunta

käytettäviin maaleihin ja suksien voiteluaineisiin. Suomessa kemikaaleja tulee käsitellä, varastoida ja kuljettaa kemikaalilain mukaisesti, jotta niistä ei aiheudu ympäristöhaittoja. Ajantasaisen kemikaalilain löydät osoitteesta www.finlex.fi. Kemikaalien turvallisuus on käytännössä riippuvainen siitä, kuinka hyvin käyttäjät tuntevat niiden käyttö- ja käsittelyohjeet. Tietäähän henkilökunta, talkoolaiset ja asiakkaat, miten kemikaalit tulee säilyttää ja miten ne hävitetään ympäristöystävällisesti? Tai miten toimit, jos vahinkoja sattuu?

Laadi tapahtumassa käytettävistä kemikaaleista **kemikaaliluettelo**, johon merkitään tuotteen nimi ja varoitusmerkit, H-lausekkeet eli vaaralausekkeet sekä P-lausekkeet eli turvallisuusehdot, käyttötarkoitus, käyttö- tai varastointimäärä sekä käyttöturvallisuustiedotteiden päiväykset.

Käyttöturvallisuustiedote on kemikaalilainsäädännön ympäristölle vaarallisen kemikaalin markkinoille tuojalta edellyttämä seikkaperäinen selvitys kemikaalin ominaisuuksista. Kemikaalien toimittajat välittävät käyttöturvallisuustiedotteella asiakkailleen tietoa kemikaalin vaaroista, turvallisuudesta varastoinnista, käsittelystä ja hävittämisestä. Käyttöturvallisuustiedotteen avulla kemikaalin käyttäjät voivat käyttää kemikaalia turvallisesti.

Vinkki: käyttöturvallisuustiedotteet saa kemikaalien toimittajilta, ja nykyään ne löytyvät helposti myös internetistä aineiden ja seosten valmistajien tai EU:hun maahantuojien kotisivuilta.

Melu

Melun merkitys korostuu ennen kaikkea musiikkipainotteisissa tapahtumissa. Melun minimointi on muissa oloissa hyvä pitää mielessä. Melua aiheuttavissa tapahtumissa on syytä arvioida, aiheutuuko melusta haittaa lähialueiden asukkaille, liiketoiminnalle, tai ympäristölle ja eläinkunnalle.

Ympäristönsuojelulain ja alueellisten ympäristönsuojelumääräysten mukaan tapahtumanjärjestäjän on tehtävä kirjallinen ilmoitus 30 vuorokautta ennen erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavan toiminnan aloittamista.

Endurance Kainuu kimppakyydit

Ryhmä (Yksityinen) · 78 jäsentä

Liittynyt

+ Kutsu

Tietoja

Keskustelu

Aiheet

Jäsenet

Tapahtumat

Media

Kuva: Kainuun Liikunta

Kuva: Kainuun Liikunta

Vinkki: Kainuussa löydät ympäristönsuojelumääräykset oman kuntasi verkkosivuilta. Ilmoitus tehdään oman kuntasi ympäristönsuojeluun. Kajaanin kaupungin osalta löydät lisätietoja osoitteesta <https://www.kajaani.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelu/melu-ja-tarina/>.

Logistiikka ja liikkuminen

Tapahtumissa merkittävimpiä ilmasto- ja ympäristöpäästöjä aiheuttavia osa-alueita ovat logistiikka ja asiakkaiden liikkuminen. Pyri siis minimoimaan yksityisautoilun tarve.

Tätä voi edistää kannustamalla asiakkaita ja talkoolaisia hyödyntämään kimppakyytejä. Pysäköintimaksut ovat tehokas ohjauskeino yksityisautoilun määrän pienentämiseksi. Ennen kaikkea tärkeää on mahdollisuuksien mukaan valita tapahtuma-alueen sijainti siten, että se on saavutettavissa julkisilla kulkuneuvoilla tai vähähiilisesti, esimerkiksi pyöräillen.

Tapahtumalogistiikassa merkittävin keino päästöjen minimoimiseksi on biopohjaisen polttoaineen valinta, ellei sähkö- tai kaasuautoilu ole mahdollista. Toinen keino tapahtumalogistiikan osalta on kuljetusten optimointi. Näytteilleasettajia ja muita sidosryhmiä voi kannustaa yhdistämään kuormia, minkä lisäksi erilaisten tyhjien ajajien, kuten suurkaluston harjoitusajajien hyödyntäminen on yksi mainio vaihtoehto logistiikan optimoimiseksi.

Vinkki: mieti ja suunnitteluvaiheessa, voisiko joku tapahtuman osa-alue alkaa osallistujan kotiovelta. Hyödynnä peilistämisen keinoja kuten pisteiden keräämistä, haasteita tai hahmoja, jotta saisit tapahtumapaikalle siirtymisestä, kuten kävelyistä tai pyöräilyistä, hauskan osan tapahtumaelämystä.

Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuus mahdollistaa elämämme perusedellytykset: puhtaan veden, raaka-aineet ja toimivan yhteiskunnan. Luontokadon estäminen on olennainen osa tapahtumajärjestäjän ympäristövastuuta. Varmista siis, että tapahtuman järjestelyt eivät vahingoista alueen maaperää, kasvillisuutta, vesistöä tai eläimiä.

Suosi telttojen ja muiden väliaikaisten rakenteiden kiinnittämisessä irtokiinnityksiä ja vältä maahan upotettavia kiiloja. Huomioi myös painorajoitukset alueilla, joissa

käytetään painavaa kalustoa. Estä helposti haavoittuville luontoalueille pääsy esimerkiksi aidoilla, mikäli suuren väkijoukon liikkuminen voi vahingoittaa luontoa. Seuraa maaperän kulumista: esimerkiksi kovan vesisateen aikana nurmikko voi pilaantua talleantuaessaan. Ohjaa tällöin asiakkaiden kulku muuta kautta.

Tapahtumajärjestäjänä varmista, että esimerkiksi ruokamyyjät tai muut alihankkijat eivät kaada maahan, vesistöön tai viemäriin mitään sopimatonta, kuten paistöljyä tai polttoaineita. Muista huolehtia jätehuollon lisäksi myös tapahtuma-alueen loppusiivouksesta.

Mikäli hyvästä suunnittelusta huolimatta tapahtumasta aiheutuu haittaa luonnolle tai rakenteille, huolehdi vahinkojen korjaamisesta yhdessä tilan tai maa-alueen omistajan kanssa. Muista myös, että kulutuksemme ja ruokavalintamme vaikuttavat luonnon monimuotoisuuteen ja lajien säilymiseen. Ympäristöystävällisessä ruoka- ja vaatetuotannossa esimerkiksi neitseellisiä sademetsiä ei raivata pelloiksi tai palmuöljyplantaaseiksi.

Viestintä ja vaikuttaminen

Viestinnällä on merkittävä rooli tapahtuman vastuullisuuden toteutumisessa. Lisäksi on hyvä muistaa, että vastuullisuus perustuu läpinäkyvyyden ajatukseen. Se tarkoittaa avoimuutta muun muassa hankintaketjuista ja päästöistä. Aloita miettimällä, kenelle ja mistä asioista viestit ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana ja tapahtuman jälkeen.

Organisaatio- ja talkoolaisviestintä on keskeistä, jotta koko tapahtuman järjestäjätaho saadaan sitoutumaan ympäristövastuullisuuden ajatukseen. Mieti, minkä tyyppinen viestintä saa tehokkaimmin tapahtuman päätöksentekijät mukaan vastuullisuustyöhön. Esimerkiksi koulutukset ovat tehokas tapa kartuttaa perustason ymmärrys aiheesta. Lisäksi on hyvä, että tarvittava tukimateriaali, kuten hankintaohjeistus tai jättekoulutusmateriaalit, ovat helposti saatavilla.

Sidosryhmät ja kumppanit voivat myös osaltaan vaikuttaa merkittävästi tapahtumakokonaisuuden ympäristövastuullisuuteen. Nosta ympäristö- ja ilmastoteemat avoimesti esille jo ensimmäisissä yhteydenotoissa, ja pidä ne mukana läpi neuvottelujen ja sopimusten. Kerro, millaisia vaatimuksia teillä on vastuullisuuden suhteen. Ympäristö- ja ilmastovastuullisuutta odotetaan tällä hetkellä monesta eri yhteiskunnan osa-alueesta, minkä vuoksi näiden teemojen esillä pitäminen kumppanuuksista solmittaessa on mitä todennäköisimmin "win-win-win" kaikille osapuolille.

Asiakkaille ympäristöteemoista viestitään ainakin kahdesta syystä. Ensinnäkin kertomalla tapahtumassa tehtävästä vastuullisuustyöstä rakennat samalla positiivista mielikuvaa. Asiakkaiden odotukset vastuullisuudesta kasvavat jatkuvasti, ja ympäristö- ja ilmastotyö voi olla yksi merkittävä osallistumispäättökseen vaikuttava kriteeri. Kerro siis rohkeasti, millä keinoin tapahtumassa edistätään ympäristövastuullisuutta. Ole ylpeä uusista toimintatavoista. Muista kuitenkin, että lupaukset on voitava lunastaa. Viestintä jatkuu vielä tapahtuman jälkeenkin, jolloin on hyvä hetki kerrata onnistumiset.

www.vuokatinvaellus.fi

VALIKKO

Näin toivomme sinun toimivan:

- Laita roskat roskiin ja lajittele ne oikein. Roskaaminen on kielletty. Tapahtumassamme lajitellaan kaikki syntyvät jätteet niin, että materiaalit pääsevät hyötykäyttöön. Autamme sinua lajittelussa, kysy rohkeasti apua!
- Suosi kimppakyytejä ja julkisia kulkuneuvoja saapuessasi tapahtumaan. Jos voit jakaa kyydin ystäväsi kanssa, säästät heti yhden henkilöauton tuottamat hiilidioksidipäästöt. Liity myös uuteen Endurance Kainuu kimppakyydit -Facebook-ryhmään, jossa voit sekä etsiä että tarjota kimppakyytiä!
- Valitse terveellinen ja ilmastoystävällinen kasvisruoka. Tapahtumissamme on aina tarjolla kasvisruokaa. Tiesithän, että kasvisruuan ilmastopäästöt ovat huomattavasti pienemmät kuin liharuuan.
- Oma pullo on ympäristöteko! Pakkaa mukaan oma täytettävä juomapullosi. Muistathan, että Suomessa hanavesi on parasta koko maailmassa. Täyttämällä oman pullosi autat vähentämään pulloveden tarvetta ja välttämme pullotetun veden tuotannosta, kuljetuksesta ja säilytyksestä syntyvät ympäristöhaitat.
- Tapahtumalle on luotu Endurance Kainuu - mobiilisovellus, jonka tarkoitus on pienentää esimerkiksi tulostettavien osallistujahojden aiheuttamaa paperijätettä. Endurance Kainuu -sovellus on saatavilla maksutta sekä Android- että iOS-puhelimiin Google Playstä ja App Storesta. Lataa sovellus puhelimeesi ja saat tärkeimmät infot ja aikataulut suoraan taskuusi!

Kuva: Kainuun Liikunta

Toinen keskeinen syy asiakkaille viestimiseen vastuullisuuden näkökulmasta on asiakkaiden käyttäytymiseen vaikuttaminen. On hyvä kirjata avoimesti, miten toivot osallistujien toimivan. Etukäteisviestinnässä voit kannustaa kimppakyyteihin, pyöräilyyn tai julkisiin kulkuneuvoihin tapahtumaan saavuttaessa. Voit muistuttaa omasta juomapullostasi tai take away -mukista. Kerro jo etukäteen, mutta selvästi myös tapahtuman aikana, että toivot asiakkaiden lajittelevan jätteensä ja että roskaaminen on kielletty. Nosta esille, mitä kasvisruoka-annoksia tapahtumassa on tarjolla. Näillä keinoilla voit ohjata asiakasta toimimaan siten, että tekemäsi suunnitelmat todella toteutuvat.

Media sen monissa muodoissaan on tärkeää tapahtuman vastuullisuusviestinnässä. Pidä huoli, että ympäristö- ja ilmastoteemat mainitaan tapahtuman tiedotteissa, somessa ja verkkosivuilla. Sparraa haastatteluja antavia kertomaan konkreettisista teoista ympäristön hyväksi. Kutsu lehdistöä paikalle ja tarjoa aktiivisesti juttuaiheita vastuullisuusteemoista käsin.

Vinkki: konkreettiset mittarit, kuten tapahtumassa syntyneen jätteen määrä, myytyjen kasvisruoka-annosten osuus tai yksityisautolla osallistuneiden määrä, ovat läpinäkyviä ja todennettavia lukuja, jotka kertovat ympäristöpäästöistä tai -vähennyksistä, joita tapahtumassa on saatu aikaan. Positiivisella viestinnällä on merkittävä vaikutus ympäristövastuullisuuteen kannustamisessa. Muotoile viestisi siis kannustaviksi ja kerro tapahtuman positiivisista vaikutuksista.

Vaikuttaminen ja viestintä kulkevat tiiviisti käsi kädessä. Kun tapahtumaa viedään ympäristövastuulliseen suuntaan, tämä on hyvä pitää mielessä. Siinä missä rajanveto viestinnän ja vaikuttamisen välillä on vaikeaa, yksi erottava tekijä voi löytyä kahden osapuolen välisestä suhteesta. Viestiikö tapahtuma yhteen suuntaan kuulijalle, vai käyvätkö nämä vuoropuhelua keskenään?

Vaikuttamisessa pyritään nimenomaisesti saamaan aikaan muutos, siis vaikuttamaan toisen osapuolen toimintaan. Se nousee erityisen keskeiseksi tapahtuman ulkoisista sidosryhmistä puhuttaessa. Siis, kun keskitytään niihin tahoihin ja asioihin, joihin tapahtumanjärjestäjällä ei ole suoranaista "valtaa". Tällaisia asioita ovat muun muassa tapahtumatilojen energiatehokkuus ja uusiutuvien energiamuotojen käyttö, jätteiden lajittelun onnistuminen tai logistiikan vähähiilisyy.

Tapahtumien kannalta keskeinen keskustelunaihe on tapahtumatilan energiatehokkuus ja uusiutuvan energian käyttö. Kerro potentiaaliselle kumppanille, että haluatte järjestää tapahtuman mahdollisimman ympäristöystävällisesti ja siksi toivotte, että nämä asiat konkretisoituvat myös tilaratkaisussa. Kannusta kumppania perehtymään olemassa oleviin ratkaisuihin ja sertifikaatteihin. Esimerkiksi Sustainable Travel Finland on Business Finlandin ylläpitämä vastuullisen matkailun sertifikaatti ja ohjelma, johon tapahtumatilan operaattori voi osaltaan lähteä mukaan. Kerro myös, että pitkällä aikavälillä ympäristöasioiden huomioiminen tulee kasvattamaan merkitystään kilpailutekijänä.

Vinkki: vaikuttamisessa kaiken A ja O on hyvät suhteet. Muista käydä keskustelut ystävyydellä, tunnustellen ja vastapuolen tilannetta ymmärtäen. Älä uhkaile tai moksahda. Etsi yhteistä tarttumapintaa ja tuo esille pitkän aikavälin positiivisia vaikutuksia. Auta vastapuolta ymmärtämään, mitä etua ympäristöasioiden eteenpäinvieminen hänelle tuo. Muista kuitenkin, että tapahtumat ovat aina liiketoimintaa. Vastuullisuusmaailmassa se tarkoittaa sitä, että lompakolla voi äänestää. Jokainen kulutettu euro tukee jonkinlaista toimintaa: tee sinä valinta, tuetko euroillasi vastuullista vai välinpitämätöntä liiketoimintaa.

5 Tapahtuman jälkeen

Kun tapahtuma on saatu onnellisesti päätökseen, ja asiakkaat kotimatalle, ei tapahtumajärjestäjän hanskat kuitenkaan vielä tipahda. Muista, että tapahtuman jälkeen tehtävät työt ovat yhtä tärkeitä kuin tapahtuman suunnittelukin, jotta kokonaisuus on onnistunut.

Raportoi ympäristöjärjestelmän mukaisesti tehdyt toimenpiteet, kuinka tavoitteet toteutuivat ja laske tunnuslukuihin esimerkiksi syntyneen jätteen määrä, energiankulutus ja kuljetukset polttoaineen mukaan. Mikäli kompensoit päästöjä, laske tapahtumasta aiheutunut hiilijalanjälki ja hyvitä päästöt esimerkiksi kotimaisilla

hiilinieluilla tai kansainvälisillä luotettavilla hankkeilla. Kiitä asiakkaita ja tarvittaessa lähetä heille tapahtuman palautekysely. Muista huomioida myös tapahtuman yhteistyökumppanit, talkoolaiset ja muut sidosryhmät! Kerro tapahtumasta ja onnistuneesta työstä ympäristön eteen esimerkiksi tapahtuman sosiaalisessa mediassa ja tapahtuman verkkosivulla sekä mediatiedotteella. Lopuksi kirjaa itsellesi ylös opit tuleville vuosille ja aseta tavoitteet ja rima tulevaisuutta varten vielä hieman korkeammalle. Kiitä myös itseäsi onnistuneesta tapahtumasta ja arvokkaasta työstä ympäristön hyväksi.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020